

Yttrande över remiss från Regeringskansliet socialdepartementet - Införandet av en familjevecka påbörjas Ds 2020:24

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta
att yttra sig i enlighet med upprättat förslag till yttrande samt
att översända yttrandet till socialdepartementet.

Sammanfattning

Förslag om "Införandet av en familjevecka påbörjas – familjedagspenning vid lov, studiedagar och utvecklingssamtal" (Ds 2020:24) har kommit till Lunds kommun för yttrande över innehållet.

I budgetpropositionen för 2021 aviserade regeringen avsikten att påbörja införandet av en familjevecka. Familjeveckan innebär att föräldrar ska ha rätt till ledighet från arbetet i vissa situationer och till en ersättning för förlorad arbetsinkomst som ska benämnas familjedagspenning. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2022.

I promemorian lämnas tre likvärdiga förslag som endast skiljer sig åt avseende hur många dagar med ledighet och familjedagspenning som föräldrarna kan nyttja.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-01-17 remiss Införandet av en familjevecka påbörjas – familjedagspenning vid lov, studiedagar och utvecklingssamtal
- Kommunkontorets yttrande 2020-02-28

2021-01-17

Diarienummer

KS 2020/0888

Ärendet

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2021 aviserade regeringen avsikten att påbörja införandet av en familjevecka. Familjeveckan innebär att föräldrar ska ha rätt till ledighet från arbetet i vissa situationer och till en ersättning för förlorad arbetsinkomst som ska benämnas familjedagspenning. I promemorian lämnas förslag till förändringar av föräldraledighetslagen (1995:584) samt ett antal följdändringar i socialförsäkringsbalken och annan lagstiftning med anknytning till föräldrapennings - förmåner. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2022.

Familjeveckans syften

Syftet med familjeveckan är bland annat att underlätta för förvärvsarbetande föräldrar att kombinera arbetsliv och familjeliv, förbättra förutsättningarna för föräldrar att förvärvsarbeta, främja minskat deltidsarbete samt att ge föräldrar till något äldre barn bättre möjligheter att i vissa situationer vara lediga tillsammans med barnen.

Utformningen av familjedagspenningen

Familjedagspenning ska kunna lämnas till en vårdnadshavare med barn som är mellan 4 och 16 år gamla. Familjedagspenning föreslås avse dag när det är lov, terminsuppehåll, studiedag för personalen eller en motsvarande situation i den verksamhet enligt skollagen (2010:800) som barnet normalt deltar i. Det handlar exempelvis om förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola och fritidshem. Förslaget omfattar även möjligheten att vara ledig med ersättning när föräldrar deltar i barns utvecklingssamtal.

Tre alternativa förslag om förmånstiden lämnas. Det föreslås en möjlighet för föräldrar med gemensam vårdnad att använda antingen högst tre dagar, högst två dagar eller högst en dag med familjedagspenning vardera per kalenderår. Det föreslås vidare att en förälder med ensam vårdnad ska ges möjlighet att använda antingen högst sex dagar, högst fyra dagar eller högst två dagar med familjedagspenning per år.

Fullt utbyggd ska familjeveckan, när föräldrarna har gemensam vårdnad om sina barn, omfatta fem dagars ledighet med ersättning för vardera föräldern per kalenderår. Med förslagen i denna promemoria påbörjas införandet.

2021-01-17

Diarienummer

KS 2020/0888

Till skillnad från vad som gäller för föräldrapenningen och den tillfälliga föräldrapenningen, ska antalet dagar med familjedagspenning ges per vårdnadshavare, inte per barn. Familjedagspenningen ska kunna tas ut för samma barn och tid för att möjliggöra för exempelvis två vårdnadshavare att vara lediga tillsammans med barnet. Familjedagspenning ska beräknas på samma sätt som tillfällig föräldrapenning.

Föräldraledighet med familjedagspenning

Ledighet med familjedagspenning ska under ett kalenderår få delas upp på ett obegränsat antal perioder. En arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet med familjedagspenning för vård av barn under lov m.m. ska ha en skyldighet att anmäla detta till arbetsgivaren minst två månader före ledighetens början eller, om det inte kan ske, så snart som möjligt. En arbetstagare som vill utnyttja sin rätt till ledighet med familjedagspenning för att delta i utvecklingssamtal ska anmäla ledigheten till arbetsgivaren minst en vecka före ledighetens början.

Föredragning

Kommunkontoret anser att förslaget om införande av en familjevecka är bra och kompletterar nuvarande föräldrapenningsförmåner på ett bra sätt.

Som beskrivs i promemorian har flertalet vårdnadshavare använt merparten av sina föräldraledighetsdagar innan barnet börjar skolan vilket gör att vårdnadshavare har begränsade möjligheter att vara lediga i samband med lov och studiedagar. Likaså saknas det idag möjlighet att inom föräldrapenningsystemet vara ledig vid utvecklingssamtal.

Familjedagspenningen kan utnyttjas till och med barnet fyller 16 år, vilket också är positivt då det nuvarande systemet inte medger ledighet i samma omfattning.

Familjeveckan gynnar både barn och föräldrar/vårdnadshavare. Att föräldern kan avstå från förvärvsarbetet för att vara ledig under lov dagar, studiedagar mm och upp till åldern 16 år gynnar familjerelationer och underlättar familjers planering av att få ihop tillvaron när skolan är stängd för exempelvis studiedagar.

Införandet av familjedagspenning bidrar till att vårdnadshavare som har andra typer av anställning, som t.ex. ferieanställning eller uppehållsansställning ges en bättre möjlighet att vara lediga när deras närvaro förväntas i förskola och skola samt när barnen är lediga från skolan.

2021-01-17

Diarienummer

KS 2020/0888

Det är bra att dagarna som ingår i familjeveckan är individuella. Det gynnar ett jämställt föräldraskap. Det är också bra att fler dagar ges till vårdnadshavare med ensam vårdnad om barnet eftersom behoven är större för dem.

Det som kan uppfattas som mindre bra är att antalet dagar med familjepenning helt är kopplat till vårdnadshavaren och inte till barnet, vilket Lunds kommun förordar. Att koppla rätten till ledighet per barn torde vara bättre ur ett barnperspektiv.

Beredning

Kommunkontoret har berett ärendet. Synpunkter har inhämtats från barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Ekonomiska konsekvenser

Kommuner och regioner beräknas få lägre skatteintäkter som en konsekvens av reformen. Storleken på de minskade skatteintäkterna beror på i vilken mån arbetsgivare kommer att ersätta vårdnadshavarnas uteblivna arbetade timmar med alternativ arbetskraft.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Socialdepartementet, Regeringskansliet

För kännedom:

--